

ביקורות

"הציץ ונפגע - אנטומיה של מחלוקת חסידית", דוד אסף. ידיעות ספרים, 541 עמ'

אם להשתמש בכינוי פוליטי חברתי בן זמננו שיהלום את דמותו, הרי שרבי דב בער פרידמן מליאובה הוא "נסיך". פרדימן היה בנו

של רבי ישראל מרוז'ין, אביה של שיטה חסידית שדגלה בקיום בפאר ובהדר כמלכים, ודור חמישי למגיד הגדול ממעזריטש - ממשיכו של אבי החסידות רבי ישראל בעל שם טוב שעל שמו הוא נקרא "דב בער".

אך כל אלו היוו, כך מתברר, גם מעמסה כבדה על כתפיו של בערניו, כפי שכונה על ידי בני משפחתו וחסידיו, ובשנת 1865 הטיל הלה פצצה בחצר החסידית שאותה ניהל וערק לשורות המשכילים אשר צהלו על הנכס היקר שנפל ברשותם - אדמו"ר חסידי שהתנער מהדרך הקלוקלת ורדופת האמונות התפלות והחליף את "ההסכלה בהסכלה".

מעשהו של בערניו לא יכול היה לעבור בשתיקה, ואכן הוא הקים עליו את אחד מגדולי האדמו"רים החסידיים באותם ימים, רבי חיים הברשטאם מצאנז. מלחמת עולם פרצה באוקראינה, שלא הייתה אז אלא השוליים הדרומיים של האימפריה האוסטרו-הונגרית. גיליונות עיתונות מלאו במאמרים שבחשו בקלחת. העולם היהודי היה כמרקחה.

עתה מביא את תולדות הפרשה לקורא דוד אסף, חוקר חסידות שמטפל בין היתר באותן דמויות שוליים חסידיות שנעו בין החצר המשפחתית לעולם החדש שקרץ מעבר לחומות. לשבחו ייאמר שהוא עושה זאת ביד נאמנה ונפלאה. הקורא הלא בקי ימצא עד מהרה את דרכו במשעוליה של החסידות ובנבכייה של הפרשה. זהו אינו ספר פשוט, הוא עשיר בקטעי מקור, מידע ופרשנות, אך לסקרנים והמשכילים שאינם מסתפקים בפשטנות התמציתית שמציעה ויקיפדיה, מהווה ספרו של אסף חלופה מהימנה ובעיקר מרתקת, שכתובה בשפה מנוסחת היטב שחושפת תרבות יהודית מלאה, משגשגת אך גם גדושת יצרים וטינה.

// ליאור אלפרוביץ